

СТАНОВИЩЕ

върху материалите по обявен конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”, професионално направление 4.3 „Биологически науки”, научна специалност „Ентомология”, за нуждите на изследователска група „Фауна, таксономия и екология на безгръбначни животни”, отдел „Животинско разнообразие и ресурси“ към ИБЕИ-БАН, обявен в ДВ, бр. 71/18.08.2023 г.

Автор: доц. д-р Борислав Василев Георгиев – Национален природонаучен музей при БАН

В обявения конкурс е подал документи един кандидат – гл. ас. д-р Боян Петров Златков. Представеният комплект документи е в съответствие с изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени, и заемане на академични длъжности в БАН, и съответния правилник на ИБЕИ-БАН.

Боян Златков завършва висше образование през 2005 г. в СУ “Св. Климент Охридски” със специалност „Биология“ и специализация „Ентомология“. През 2011 г. придобива ОНС „доктор“ по професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Ентомология“ в Биологическия факултет на СУ “Св. Климент Охридски” (БФ на СУ). Част от трудовият му стаж преминава в Катедрата по зоология и антропология на същия ВУЗ, където 8 години и половина заема позицията биолог, а впоследствие – около 2 години работи и като куратор на зоологическата колекция. Изследователският стаж, придобитата квалификация в БФ на СУ и проведените експедиции на Балканския полуостров, Кавказ и Централна Азия са спомогнали в голяма степен за неговото успешно изграждане като специалист ентомолог – теоретик и практик. От октомври 2017 г. до момента, кандидатът работи в ИБЕИ-БАН като главен асистент, където провежда научноизследователска дейност и работи по научни и природозащитни проекти.

Д-р Златков е автор и съавтор на общо 47 публикации, от които 4 са трудове представени за признаване на докторската степен. В настоящия конкурс той участва с 43 научни труда, от които 28 са публикации с Journal Impact Factor и/или SCImago Journal Rank, отпечатани в списания, реферирани и индексирани от световноизвестните бази данни с научна информация Web of Science и Scopus. Останалите 15 научни труда са статии в списания, реферирани и индексирани в други бази данни. Въпреки заявката за списък с участия в научни конференции в автобиографията на кандидата, такива не са документирани. Описът на цитиранията съдържа 40 позовавания, всички от тях в списания, реферирани и индексирани в гореспоменатите две бази данни с научна информация. Впечатлява също и

проектната дейност на д-р Златков. Кандидатът е участвал или участва в общо 23 проекти (21 национални и 2 международни), като 5 от тях са с фундаментална научна насоченост.

Оценка на научно-изследователската дейност на кандидата

Представената справка за приносите отразява пълно и обективно изследователската работа на д-р Боян Златков, която се характеризира с методичност и задълбоченост. Справката включва и приноси по хабилитационен труд, които ясно очертават научния профил на кандидата, свързан с изучаване на фаунистиката, таксономията и морфологията на пеперудите от сем. Tortricidae, както и с изследване на анатомията и функционалната морфология на различни групи пеперуди, с прилагане на класически, модерни и новаторски методи и техники. Приносите извън хабилитационния труд обхващат разнообразна тематика като основните са таксономични и фаунистични по отношение на различни групи пеперуди, както анатомични и функционално морфологични касаещи най-вече гениталиите на гръбначни и безгръбначни животни.

Част от най-значимите и същевременно оригинални научни приноси на д-р Б. Златков заслужава да бъдат споменати:

- Чрез прилагане на нов подход – надут ендофалос, в допълнение към традиционните диагностични белези от външната морфология на алопатричните алпийски популации на *Phtheochroa frigidana* s.l. е установено съществуването на пет (*P. schawerdae*, *P. alpinana*, *P. apenninana*, *P. frigidana* и *P. cantabriana*), а не на два вида като три от тях са нови за науката (статия 1.3);
- С цел установяване на съответстващите структури на мъжките и женските гениталии на пеперуди в момента на копулацията е изследвано функционирането на вътрешната мускулатура на фалоса. В резултат на това: (1) описани са точките на закрепване на мускулни влакна и е дискутирана тяхната предполагаема функция; (2) установено е, че определени части на везиката на фалоса не се обръщат в живо състояние; (3) изяснени са способите на движения на големите дивертикули на евертиралата везика; (4) предложена е хипотетична позиция на вътрешните мъжки и женски гениталии по време на копулацията (статия 1.5);
- Чрез морфологични и молекулярни анализи е проведена ревизия на два тривиални, но проблематични в таксономично отношение палеарктични вида на род *Clepsis*, *C. consimilana* auctt. и *C. neglectana* auctt. В резултат на това са ревалидирани четири вида (*C. acclivana*, *C. striolana*, *C. xylotoma* и *C. eatoniana*), на друг вид е даден пълен видов статус (*C. acclivana*) и са установени два синонима (статия 1.6);
- За първи път са изследвани копулиращи в реално време двойки пеперуди, чрез прилагане на разнообразни техники (конфокална лазерна сканираща микроскопия, сканираща електронна микроскопия, хистология). В резултат на визуализация посредством метода на микрокомпютърна томография са изяснени редица

пространствени взаимодействия на мъжките и женските гениталии, както и на скелетно-мускулния апарат, участващ в процеса (статия 1.8).

Профил на научно-изследователската работа

Главен асистент Златков е изследовател с добре очертан научен профил, трайно фокусиран върху систематиката, анатомията и функционалната морфология на насекомите от сем. Tortricidae. Той има безспорни научни приноси в изследване на видообразуването и морфологичното разграничаване на близкородствени алопатрични таксони, въз основа на внимателно изследване на специфични генитални характеристики и анализиране на данни от ДНК последователности. Способността му да разрешава сложни таксономични проблеми е впечатляваща и най-често води до установяването на нови научни факти.

Лични впечатления

Познавам гл. ас. Б. Златков от времето, когато беше специалист в БФ на СУ, и още тогава го оцених като сериозен и мотивиран колега, който ще се развие успешно като учен. През изминалите години той се утвърди като отличен изследовател и предпочитан партньор в научноизследователски колективи. Публикуваните от д-р Б. Златков трудове свидетелстват за неговата отдаденост на научни изследвания и прецизност при изпълнението на дейностите, с които се ангажира.

Заклучение

Документите и материалите, представени от д-р Боян Златков, отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника на ИБЕИ-БАН, покриват и дори превишават изискванията за академичната длъжност „доцент“. Д-р Боян Златков е опитен, ерудиран и добросъвестен изследовател с ясно очертана научна тематика. Всичко това ми дава основание да обявя своята положителна оценка и да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват да му бъде присъдена академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 4.3. Биологични науки, научна специалност „Ентомология“.

София

15.12.2023 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Борислав Георгиев)